

[Ministeren for offentlige arbejder.]

ringen for det fremsatte lovforslag, skal jeg give en kort oversigt over Hanstholsagens historie.

Som det vil være bekendt, mente man allerede i 1916 ved afgivelsen af Vestkysthavnekommissionens betænkning at have konstateret et behov for bygning af en havn i Thisted amt, og efter forslag af ingeniør Jørgen Fibiger indstillede kommissionen at anlægge havnen ved Helshage, hvor kysten dannede en pynt, hvilket man mente skulle forhindre, at havnen sandede til på samme måde som andre havne, der anlægges på kyster med stærk materialvandring. I overensstemmelse med kommissionens betænkning af 1916 fremsattes i rigsdagssamlingen 1916-17 lovforslag, hvorefter der søgtes bemyndigelse for ministeren for offentlige arbejder til at lade anlægge en større fiskerihavn ved Helshage (Hansthalm), en mindre fiskerihavn ved Hirtshals og en læmole ved Løkken. Forslaget gik hurtigt gennem rigsdagen, og den 31. marts 1917 blev loven stadfæstet. Kort efter påbegyndte man bygningen af Hirtshals havn og læmolen ved Løkken, medens man udskød påbegyndelsen af anlægget ved Hansthalm i nogen tid.

I ingeniør Jørgen Fibigers projekt, som det blev fremlagt i Vestkysthavnekommissionens betænkning af 1916, var det forudsat at bygge en større fiskerihavn ved Hansthalm, således at havnens moler, målt vinkelret på kysten, førtes ca. 750 m ud i havet. Betænkningens overslag for anlægget blev i 1915-priser opgjort til 11,4 mill. kr., hvilket beløb er medtaget i loven af 31. marts 1917, men allerede da forslaget til denne lov blev fremsat i rigsdagen, stod det klart, at havnen ville blive væsentlig dyrere at anlægge, bl. a. fordi byggepriserne fra overslagets udarbejdelse i 1915 til oktober 1916 var steget med 25 pct., og fordi det stod klart for enhver, at priserne ville stige yderligere i krigstidsperioden.

Havnen forudsattes dengang færdigbygget i løbet af 15 år med molekonstruktioner bestående af tømmerkister, hvis midterrum var fyldt med ral, medens siderummene var udstøbt med beton og således, at molernes overbygning dannedes af en betonstøbning.

De forberedende arbejder til havnen påbegyndtes i 1919, men allerede umiddelbart efter vedtagelsen af loven af 31. marts 1917

foretoges ekspropriation af de arealer, som skulle benyttes i forbindelse med havneanlægget, samt af de arealer omkring havnen, som det skønnedes af betydning for staten at kunne disponere over i og omkring Hansted by.

Den første tømmerkiste til Hansthalm havns vestmole blev udsat i 1926 under ledelse af ingeniør Jørgen Fibiger, som havde fået overdraget detailprojekteringen af havneanlægget og tilsynet med dets udførelse; men som følge af de ganske små bevillinger, der blev givet til anlægget i 20erne og 30erne, lykkedes det kun meget langtsomt at komme videre med udbygningen af vestmolen. Hertil kom, at en stigende del af de årlige bevillinger til havneanlægget gik til vedligeholdelse af den allerede udførte del af molearbejdet. Først efter ingeniør Jørgen Fibigers død i 1936 kom vandbygningsvæsenet ind i billedet og fik af ministeriet overdraget arbejdet med udførelsen af havnen. Det stod dog meget hurtigt klart for vandbygningsvæsenet, at den af ingeniør Fibiger anvendte molekonstruktion ikke var særlig modstandsdygtig på den stærkt udsatte kyst, idet de allerede udførte konstruktioner var begyndt at blive angrebet af pæleorm. Man mente dog på daværende tidspunkt at kunne klare opgaven med færdigbygning af den påbegyndte vestmole ved gennemførelse af visse sikringsforanstaltninger uden nogen radikal ændring af selve konstruktionerne.

Vandbygningsvæsenet fandt dog hurtigt anledning til at henlede opmærksomheden på, at en fortsættelse af havnebyggeriet i det langsomme tempo, som de knappe bevillinger betingede, ville være yderst uøkonomisk, og en beregning, som vandbygningsvæsenet foretog i 1941, viste, at det med en fortsættelse af arbejdet på samme måde som hidtil ville tage 30-40 år, inden havnen stod færdig.

Ministeriet for offentlige arbejder fik derfor i 1941 finansudvalgets principielle tilslutning til, at arbejdet efter krigens ophør skulle gennemføres i løbet af en ganske kort årrække, og man regnede dengang med, at færdigbygningen ville tage 8 år. Samtidig lod man vandbygningsvæsenet gennemgå havneprojektet af 1916 og foretage de revisioner, som den tekniske udvikling betingede. I 1941 godkendte man derpå, at